

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. spalio 26 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra – Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Europos arešto orderis – Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR – 27 straipsnio 3 dalies g punktas ir 4 dalis – Prašymas duoti sutikimą vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už kitas nusikalstamas veikas nei tos, kuriomis pagrįstas perdavimas – 28 straipsnio 3 dalis – Prašymas duoti sutikimą dėl vėlesnio atitinkamo asmens perdavimo kitai valstybei narei – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis – Teisė į veiksmingą teisminę gynybą – Atitinkamo asmens teisė būti išklaulytam vykdančiosios teisminės institucijos – Tvarka“

Sujungtose bylose C-428/21 PPU ir C-429/21 PPU

dėl *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) 2021 m. liepos 14 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2021 m. liepos 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą bylose dėl Europos arešto orderių vykdymo; orderiai išduoti dėl

HM (C-428/21 PPU),

TZ (C-429/21 PPU),

dalyvaujant

Openbaar Ministerie,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro laikinai pirmosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai S. Rodin, N. Jääskinen (pranešėjas), J. C. Bonichot ir M. Safjan,

generalinis advokatas A. Rantos,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2021 m. rugsėjo 8 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Openbaar Ministerie*, atstovaujamos C. McGivern ir K. van der Schaft,

* Proceso kalba: nyderlandų.

- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos K. Bulterman, C. S. Schillemans ir J. Langer,
- Airijos, atstovaujamos M. Lane, padedant BL G. Mullan,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos A. Daniel,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér,
- Europos Komisijos, atstovaujamos S. Grünheid, M. Wasmeier ir W. Wils,

susipažinęs su 2021 m. spalio 14 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR (OL L 81, 2009, p. 24) (toliau – Pagrindų sprendimas 2002/584), 27 straipsnio 3 dalies g punkto ir 4 dalies bei 28 straipsnio 3 dalies ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šie prašymai buvo pateikti Nyderlanduose vykdant du Europos arešto orderius, išduotus atitinkamai byloje C-428/21 PPU Vengrijos teisminių institucijų dėl trečiosios šalies piliečio HM, o byloje C-429/21 PPU Belgijos teisminių institucijų dėl Nyderlandų piliečio TZ; abi šios teisminės institucijos pateikė prašymus duoti sutikimus: pirmoji – pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 4 dalį, o antroji – pagal jo 28 straipsnio 3 dalį.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Pagrindų sprendimo 2002/584 5, 6 ir 12 konstatuojamosiose dalyse įtvirtinta:
„(5) Sąjungos siekis tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve reikalauja panaikinti ekstradiciją tarp valstybių narių ir pakeisti ją perdavimo sistema tarp teisminių institucijų. Be to, pradėjus taikyti naują [naują supaprastintą] nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo sistemą vykdant [siekiant vykdyti] baudžiamuosius nuosprendžius ar traukiant baudžiamojon atsakomybėn [baudžiamąjį persekiojimą], galima panaikinti dabartinės ekstradicijos tvarkos sudėtingumą ir jai būdingas vilkinimo tendencijas. Tradiciniai iki šiol egzistavę valstybių narių bendradarbiavimo santykiai laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje turėtų būti pakeisti teismo sprendimų baudžiamosiose bylose laisvo judėjimo sistema, taikoma ir ikiteisminiams [tarpiniams], ir galutiniams sprendimams.“

(6) Šiame pagrindų sprendime numatytas Europos arešto orderis baudžiamosios teisės srityje yra pirmoji konkreti priemonė, įgyvendinanti abipusio pripažinimo principą, kurį Europos Vadovų Taryba pavadino teismo bendradarbiavimo „kertiniu akmeniu“.

<...>

(12) Šis pagrindų sprendimas grindžiamas pagarba pagrindinėms teisėms ir principams, kurie pripažinti [ESS] 6 straipsnyje ir kurie atsispindi [Chartijoje], ypač jos VI skyriuje. <...>“

4 Šio pagrindų sprendimo 1 straipsnyje „Europos arešto orderio apibrėžimas ir įpareigojimas jį vykdyti“ nustatyta:

„1. Europos arešto orderis yra teismo sprendimas, kurį išduoda [priima] valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų [suimtų] ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę [siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba laisvės atėmimo bausmę], arba sprendimą dėl įkalinimo.

2. Valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.

3. Šis pagrindų sprendimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus [ESS] 6 straipsnyje.“

5 Minėto pagrindų sprendimo 3, 4 ir 4a straipsniuose išvardyti Europos arešto orderio privalomojo (3 straipsnis) ir neprivalomojo (4 ir 4a straipsniai) nevykdymo pagrindai. To paties pagrindų sprendimo 5 straipsnyje numatytos ypatingais atvejais išduodančiosios valstybės narės suteikiamos garantijos. Pagrindų sprendimo 2002/584 8 straipsnyje reglamentuojami Europos arešto orderio turinys ir forma.

6 Šio pagrindų sprendimo 11 straipsnyje „Prašomo perduoti asmens teisės“ numatyta:

„1. Kai prašomas perduoti asmuo areštuojamas [suimamas], vykdančioji kompetentinga teismine institucija pagal savo šalies įstatymus informuoja tą asmenį apie Europos arešto orderį, apie jo turinį, taip pat apie galimybę sutikti būti perduotu išduodančiajai teisminei institucijai.

2. Prašomas perduoti asmuo, kuris yra areštuojamas [suimamas] vykdamas Europos arešto orderį, turi teisę, kad pagal vykdančiosios valstybės narės nacionalinę teisę jam padėtų advokatas ir vertėjas.“

7 Minėto pagrindų sprendimo 13 straipsnyje „Sutikimas perduoti“ numatyta:

„1. Jei areštuotasis [suimtas] asmuo nurodo, kad jis sutinka būti perduotu [perduotas], tas sutikimas ir, jei reikia, aiškus teisės į 27 straipsnio 2 dalyje minimą „specialiąją taisyklę“ atsisakymas duodamas vykdančiajai teisminei institucijai pagal vykdančiosios valstybės narės vidaus teisę.

2. Kiekviena valstybė narė priima priemones, kurios yra būtinos užtikrinti, kad sutikimas ir, jei reikia, šio straipsnio 1 dalyje minimas atsisakymas būtų duodamas taip, kad būtų aišku, jog asmuo juos duoda savo noru visiškai suvokdamas jų pasekmes. Šiuo tikslu prašomas perduoti asmuo turi teisę turėti advokatą.

3. Sutikimas ir, jei reikia, šio straipsnio 1 dalyje minėtas atsisakymas fiksuojamas oficialiu įrašu vykdančiosios valstybės narės vidaus teisės nustatyta tvarka.

<...>“

8 To paties pagrindų sprendimo 14 straipsnyje „Prašomo perduoti asmens apklausa“ numatyta:

„Kai areštuotasis [suimtas] asmuo nesutinka būti perduotas, kaip nurodyta 13 straipsnyje, jis turi teisę būti išklaustas vykdančiosios teisminės institucijos pagal vykdančiosios valstybės narės įstatymus.“

9 Pagrindų sprendimo 2002/584 15 straipsnyje numatyta:

„1. Vykdančioji teisminė institucija, laikydamosi šiame pamatiniame [pagrindų] sprendime nustatytų terminų ir sąlygų, nusprendžia, ar asmuo turi būti perduotas.

2. Jei vykdančioji teisminė institucija mano, kad išduodančiosios valstybės narės praneštos informacijos nepakanka sprendimui dėl perdavimo priimti, ji paprašo skubiai pateikti būtiną papildomą informaciją, ypač susijusią su 3–5 ir 8 straipsniais, ir, atsižvelgdama į tai, kad reikia laikytis 17 straipsnyje nustatytų terminų, gali nustatyti terminą, iki kurio ji turi gauti tokią informaciją.

3. Išduodančioji teisminė institucija gali bet kuriuo metu vykdančiajai teisminei institucijai nusiųsti bet kokią papildomą naudingą informaciją.“

10 Pagrindų sprendimo 19 straipsnio „Asmens išklauskimas iki sprendimo priėmimo“ 2 dalyje nustatyta:

„Prašomas perduoti asmuo išklauskamas pagal vykdančiosios valstybės įstatymus, laikantis išduodančiosios ir vykdančiosios teisminių institucijų abipusio susitarimo nustatytų sąlygų.“

11 Minėto pagrindų sprendimo 27 straipsnyje „Galimas patraukimas baudžiamojon atsakomybėn už kitas nusikalstamas veikas“ nustatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė Tarybos Generaliniam sekretoriatui gali pranešti, kad jos santykiuose su kitomis valstybėmis narėmis, kurios yra padariusios tokį pat pranešimą, leidimas patraukti baudžiamojon atsakomybėn [leidimas vykdyti asmens baudžiamąjį persekiojimą], nuteisimui ar įkalinimui [nuteisti ar įkalinti], siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę ar sprendimą dėl įkalinimo už kitą nusikalstamą veiką, t. y. ne tą dėl kurios asmuo yra perduotas, įvykdytą prieš jo perdavimą, yra laikomas duotu, jei kuriuo nors konkrečiu atveju vykdančioji teisminė institucija savo sprendime dėl perdavimo nenurodo kitaip.

2. Išskyrus atvejus, minėtus šio straipsnio 1 ir 3 dalyse, perduotam asmeniui negali būti iškelta baudžiamoji atsakomybė [negalima vykdyti perduoto asmens baudžiamąjo persekiojimo], jis negali būti nuteistas ir jam negali būti atimta laisvė už kitą nusikalstamą veiką, t. y. ne tą nusikalstamą veiką, dėl kurios jis yra perduotas, padarytą prieš jo perdavimą.

3. Šio straipsnio 2 dalis netaikoma šiais atvejais:

<...>

- f) kai asmuo po jo perdavimo aiškiai atsisakė teisės į specialiąją taisyklę, susijusią su konkrečiomis nusikalstamomis veikomis prieš perdavimą. Atsisakymas pareiškiamas išduodančiosios valstybės narės kompetentingoms teisminėms institucijoms ir registruojamas pagal tos valstybės vidaus teisę. Atsisakymas formuluojamas taip, kad būtų aišku, jog asmuo jį davė savo noru visiškai suvokdamas jo pasekmes. Šiuo tikslu asmuo turi teisę turėti advokatą;
- g) kai asmenį perdavusi vykdančioji teisminė institucija duoda savo sutikimą pagal šio straipsnio 4 dalį.

4. Prašymas duoti sutikimą pateikiamas vykdančiajai teisminei institucijai kartu pateikiant 8 straipsnio 1 dalyje minėtą informaciją ir jos vertimą, kaip nurodyta 8 straipsnio 2 dalyje. Sutikimas duodamas, kai dėl tos pačios nusikalstamos veikos, dėl kurios prašoma sutikimo, taikomas perdavimas pagal šio pamatinio [pagrindų] sprendimo nuostatas. Sutikimą atsisakoma duoti tik dėl 3 straipsnyje minėtų priežasčių, o kitais atvejais gali būti atsisakyta jį duoti tik dėl 4 straipsnyje nurodytų priežasčių. Sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo.

<...>

- 12 To paties pagrindų sprendimo 28 straipsnyje „Perdavimas arba vėlesnė ekstradicija“ nustatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė Tarybos Generaliniam sekretoriui gali pranešti, kad jos santykiuose su kitomis valstybėmis narėmis, kurios yra padariusios tokį pat pranešimą, sutikimas perduoti asmenį kuriai nors valstybei narei, išskyrus vykdančiąją valstybę narę, remiantis Europos arešto orderiu, išduotu dėl nusikalstamos veikos, padarytos prieš jo perdavimą, yra laikomas duotu, jei kokiu nors konkrečiu atveju vykdančioji teisminė institucija savo sprendime dėl perdavimo nepareiškia kitaip.

2. Bet kuriuo atveju asmuo, kuris yra perduotas išduodančiajai valstybei narei remiantis Europos arešto orderiu, gali būti perduotas be vykdančiosios valstybės narės sutikimo kuriai nors kitai, ne vykdančiajai valstybei narei, remiantis Europos arešto orderiu, išduotu dėl bet kokios nusikalstamos veikos, padarytos prieš asmens perdavimą šiais atvejais:

<...>

b) kai prašomas perduoti asmuo sutinka būti perduotas valstybei narei, išskyrus vykdančiąją valstybę narę, remiantis Europos arešto orderiu. Sutikimas pareiškiamas išduodančiosios valstybės narės kompetentingoms teisminėms institucijoms ir registruojamas pagal tos valstybės vidaus įstatymus. Sutikimas formuluojamas taip, kad būtų aišku, jog asmuo jį davė savo noru visiškai suvokdamas jo pasekmes. Šiuo tikslu asmuo turi teisę turėti advokatą;

c) kai prašomam perduoti asmeniui netaikoma specialioji taisyklė pagal 27 straipsnio 3 dalies a, e, f ir g punktus.

3. Vykdančioji teisminė institucija sutinka su perdavimu kitai valstybei narei, vadovaudamasi šiomis taisyklėmis:

a) prašymas duoti sutikimą pateikiamas pagal 9 straipsnį kartu su informacija, minėta 8 straipsnio 1 dalyje, ir vertimu, kaip nurodyta 8 straipsnio 2 dalyje;

- b) sutikimas duodamas, kai už nusikalstamą veiką, dėl kurios jis prašomas [perduoti], taikomas perdavimas pagal šio pamatinio [pagrindų] sprendimo nuostatas;
- c) sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo;
- d) sutikimą atsisakoma duoti tik dėl 3 straipsnyje minėtų priežasčių, o kitais atvejais gali būti atsisakyta jį duoti tik dėl 4 straipsnyje nurodytų priežasčių.

<...>“

Nacionalinė teisė

- 13 Pagrindų sprendimas 2002/584 buvo perkeltas į Nyderlandų teisę 2004 m. balandžio 29 d. *Wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (Overleveringswet)* (Įstatymas dėl Europos Sąjungos Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimo (Įstatymas dėl perdavimo)) (*Stb.*, Nr. 195, 2004), pastarąjį kartą iš dalies pakeistu 2021 m. kovo 17 d. įstatymu (*Stb.*, Nr. 155, 2021).

Ginčai pagrindinėse bylose, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

Byla C-428/21 PPU

- 14 2020 m. gegužės 25 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) leido perduoti Vengrijai trečiosios šalies pilietį HM, kad šioje valstybėje narėje būtų vykdomas jo baudžiamasis persekiojimas už veikas, kvalifikuotas kaip „nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimas“. 2020 m. birželio 25 d. HM buvo faktiškai perduotas Vengrijai, kur nuo to laiko laikomas suimtas.
- 15 2021 m. balandžio 13 d. Vengrijos teisminė institucija, remdamasi Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 3 dalies g punktu ir 4 dalimi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikė prašymą duoti sutikimą persekioti HM Vengrijoje už kitas nusikalstamas veikas nei tos, dėl kurių jis buvo perduotas, visų pirma dėl nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimą sudarančių kitų veiksmų, kuriuos suinteresuotasis asmuo įvykdė iki minėto perdavimo.
- 16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, kuris šioje byloje yra vykdančioji teisminė institucija, teigimu, prašyme duoti sutikimą pateikiama Pagrindų sprendimo 2002/584 8 straipsnio 1 dalyje numatyta informacija ir Vengrijos teisminės institucijos atliktos HM apklausos protokolas. Per šią apklausą perduotas asmuo, padedamas advokato, pareiškė nenorintis atsisakyti teisės į specialiąją taisyklę pagal šio pagrindų sprendimo 27 straipsnio 3 dalies f punktą.

- 17 Pažymėjęs, kad Pagrindų sprendime 2002/584 nėra jokios taisyklės, susijusios su procedūra, kurios turi laikytis vykdančioji teisminė institucija, gavusi šio pagrindų sprendimo 27 straipsnyje nurodytą prašymą duoti sutikimą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad teisė būti išklaustyam yra teisės į gynybą, neatsiejamos nuo teisės į veiksmingą teisminę gynybą, dalis.
- 18 Kadangi HM šiuo metu yra suimtas Vengrijoje, jis nebuvo pakviestas išreikšti savo nuomonės dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikto prašymo duoti sutikimą ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui nagrinėjant šį prašymą jis nedalyvavo ir jam neatstovavo nei advokatas, kuris atstovavo ankstesnėje procedūroje, susijusioje su Europos arešto orderio vykdymu, nei kitas advokatas.
- 19 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, kokioje valstybėje narėje ir kaip perduotas asmuo gali pasinaudoti teise būti išklaustyam, kai išduodančiosios valstybės narės teisminė institucija pateikia vykdančiajai teisminei institucijai prašymą duoti sutikimą pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 3 dalies g punktą ir 4 dalį.
- 20 Tokiomis aplinkybėmis *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Pagrindų sprendimo 2002/584] 27 straipsnio 3 dalies g punktas ir 4 dalis, siejami su teise į veiksmingą teisminę gynybą, turi būti aiškinami taip:

- perduotas asmuo turi turėti galimybę pasinaudoti teise būti išklaustyam dėl prašymo duoti sutikimą vykdyti baudžiamąjį persekiojimą dėl kitų nusikalstamų veikų būtent išduodančiojoje valstybėje narėje, šios valstybės narės teisminei institucijai jį išklausant dėl galimo teisės į specialiąją taisyklę atsisakymo pagal [Pagrindų sprendimo 2002/584] 27 straipsnio 3 dalies f punktą,
 - arba taip, kad šis asmuo turi galimybę pasinaudoti teise būti išklaustyam būtent anksčiau perdavusioje valstybėje narėje, vykdančiojoje teisminėje institucijoje vykstant sutikimo dėl baudžiamojo persekiojimo vykdymo už kitas nusikalstamas veikas suteikimo procedūrai?
2. Jei perduotas asmuo turi galimybę pasinaudoti teise būti išklaustyam dėl prašymo duoti sutikimą vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už kitas nusikalstamas veikas pagal [Pagrindų sprendimo 2002/584] 27 straipsnio 4 dalį anksčiau perdavusioje valstybėje narėje, kaip ši valstybė narė turi suteikti jam galimybę tai padaryti?“

Byla C-429/21 PPU

- 21 2021 m. sausio 26 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas leido perduoti Nyderlandų pilietį TZ Belgijos Karalystei, siekiant Belgijoje vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą už veikas, kvalifikuojamas kaip „organizuotas ar ginkluotas apiplėšimas“. TZ buvo faktiškai perduotas šiai valstybei narei, kur nuo to laiko laikomas suimtas.
- 22 2021 m. gegužės 3 d. Belgijos teisminė institucija kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą su prašymu duoti sutikimą dėl vėlesnio TZ perdavimo Vokietijos Federacinei Respublikai pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 28 straipsnio 3 dalį, siekiant vykdyti jo

baudžiamąjį persekiojimą už kitas nusikalstamas veikas, t. y. už 2020 m. įvykdytus organizuotus arba ginkluotus apiplėšimus. Prašyme duoti sutikimą pateikiama šio pagrindų sprendimo 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija ir to paties straipsnio 2 dalyje nurodytas vertimas.

- 23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kaip vykdančioji teisminė institucija šioje byloje, pažymi, kad TZ šiuo metu yra suimtas Belgijoje. Jis nebuvo pakviestas ir nedalyvavo, taip pat jam nebuvo atstovaujama, kai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nagrinėjo Belgijos teisminės institucijos prašymą.
- 24 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės kelia tokį patį klausimą, koks nurodytas šio sprendimo 19 punkte, kiek tai susiję su perduoto asmens teise būti išklaustyta, nagrinėjant pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 28 straipsnio 3 dalį pateiktą prašymą duoti sutikimą.
- 25 Tokiomis aplinkybėmis *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Pagrindų sprendimo 2002/584] 28 straipsnio 3 dalis, siejama su teise į veiksmingą teisminę gynybą, turi būti aiškinama taip:

- išduodančiajai valstybei narei perduotas asmuo, dėl kurio yra išduotas Europos arešto orderis, turi turėti galimybę pasinaudoti teise būti išklaustyta dėl prašymo duoti sutikimą dėl vėlesnio perdavimo pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 28 straipsnio 3 dalį būtent išduodančiojoje valstybėje narėje, šios valstybės narės teisminei institucijai vykdant Europos arešto orderį, kurį trečioji valstybė vėliau išdavė dėl iki perdavimo padarytų veikų; arba taip:
- šis asmuo turi turėti galimybę pasinaudoti teise būti išklaustyta būtent anksčiau perdavusioje valstybėje narėje, vykdančiojoje teisminėje institucijoje vykstant sutikimo dėl vėlesnio jo perdavimo išdavimo procedūrai?

2. Jei perduotas asmuo turi turėti galimybę pasinaudoti teise būti išklaustyta dėl prašymo duoti sutikimą atlikti vėlesnį perdavimą pagal [Pagrindų sprendimo 2002/584] 28 straipsnio 3 dalį anksčiau perdavusioje valstybėje narėje, kaip ši valstybė narė turi suteikti jam galimybę tai padaryti?“

- 26 2021 m. liepos 30 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimu bylos C-428/21 PPU ir C-429/21 PPU buvo sujungtos.

Dėl prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros

- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paprašė šiuos prašymus nagrinėti pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą, numatytą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23a straipsnyje ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje.
- 28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, grįsdamas savo prašymą, pažymi, kad prejudiciniai klausimai susiję su sritimi, numatyta ESV sutarties trečiosios dalies V antraštinėje dalyje, ir kad HM ir TZ šiuo metu yra atimta laisvė.

- 29 Pirma, kiek tai susiję su HM situacija, šis teismas pažymi, kad Teisingumo Teismo atsakymas į prejudicinius klausimus turės tiesioginę ir lemiamą įtaką suinteresuotojo asmens kalinimo Vengrijoje trukmei, nes, be kita ko, atmetus prašymą leisti persekioti už kitas nusikalstamas veikas pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 3 dalies g punktą ir 4 dalį išduodančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai nebūtų leidžiama taikyti kardomojo kalinimo už šiame prašyme nurodytas veikas.
- 30 Antra, dėl TZ situacijos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad šiam asmeniui atimta laisvė laukiant, kol šis teismas priims sprendimą dėl prašymo duoti sutikimą dėl vėlesnio perdavimo Vokietijos teisminei institucijai, kad būtų vykdomas jos išduotas Europos arešto orderis.
- 31 Šiuo aspektu pirmiausia reikia pažymėti, kad šie prašymai priimti prejudicinį sprendimą pateikti dėl Pagrindų sprendimo 2002/584, patenkančio į ESV sutarties trečiosios dalies V antraštinės dalies, susijusios su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, nuostatų taikymo sritį, išaiškinimo. Taigi jie gali būti nagrinėjami pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23a straipsnyje ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.
- 32 Antra, dėl skubos kriterijaus reikia pažymėti, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją būtina atsižvelgti į aplinkybę, jog asmeniui, su kuriuo susijusi pagrindinė byla, šiuo metu atimta laisvė ir jo tolesnis suėmimas priklauso nuo sprendimo pagrindinėje byloje (be kita ko, žr. 2019 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Spetsializirana prokuratura*, C-653/19 PPU, EU:C:2019:1024, 22 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 33 Šiuo atveju pažymėtina, viena vertus, kad HM ir TZ šiuo metu yra atimta laisvė. Iš tiesų, kaip matyti iš šio sprendimo 18 ir 23 punktų, HM ir TZ laikomi suimti atitinkamai Vengrijoje ir Belgijoje po to, kai buvo perduoti šioms valstybėms narėms remiantis jų išduotais Europos arešto orderiais. Kita vertus, kadangi prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimai susiję su būtinybe išklausti atitinkamą asmenį dėl pagrindų, galinčių pateisinti vykdančiosios valstybės narės teisminės institucijos atsisakymą leisti vykdyti persekiojimą už kitas nusikalstamas veikas nei tos, kuriomis iš pradžių buvo grindžiamas šio asmens perdavimas kitai valstybei narei, arba leisti vėlesnį perdavimą kitai valstybei narei, Teisingumo Teismo sprendimas gali turėti tiesioginių pasekmių HM ir TZ kardomajam kalinimui.
- 34 Šiomis aplinkybėmis atsižvelgusi į teisėjo pranešėjo siūlymą ir susipažinusi su generalinio advokato nuomone Teisingumo Teismo pirmoji kolegija 2021 m. liepos 29 d. nusprendė patenkinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo prašymą ir nagrinėti juos pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

Dėl prejudicinių klausimų

- 35 Abiejose sujungtose bylose, kurias reikia nagrinėti kartu, prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 3 dalies g punktas ir 4 dalis, taip pat 28 straipsnio 3 dalis, siejami su Chartijos 47 straipsnyje užtikrinama teise į veiksmingą teisminę gynybą, turi būti aiškinami taip, kad asmuo, kuris vykdamas Europos arešto orderį perduotas išduodančiajai teisminei institucijai, turi teisę būti išklaustas

vykdančiosios teisminės institucijos, kai jai išduodančioji teisminė institucija pateikia prašymą duoti sutikimą pagal šias minėto pagrindų sprendimo nuostatas, ir, jei taip, kaip turi būti įgyvendinama ši atitinkamo asmens teisė būti išklaustyta.

- 36 Siekiant atsakyti į šį klausimą pirmiausia reikia priminti Pagrindų sprendime 2002/584 nustatytos sistemos teisinius pagrindus, išplaukiančius iš šio pagrindų sprendimo ir Teisingumo Teismo jurisprudencijos.
- 37 Pirmiausia svarbu pabrėžti, kad valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo principas ir tarpusavio pripažinimo principas, kuris savo ruožtu pagrįstas šių valstybių abipusiu pasitikėjimu, Sąjungos teisėje yra ypač svarbūs, nes jie leidžia sukurti ir išlaikyti erdvę be vidaus sienų. Tarpusavio pasitikėjimo principas, be kita ko, reikalauja, kad, kiek tai susiję su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, kiekviena valstybė pripažintų, jog, išskyrus atvejus, kai yra išimtinių aplinkybių, visos kitos valstybės narės paiso Sąjungos teisės ir ypač šios teisės pripažintų pagrindinių teisių (2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 35 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 38 Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad, šiame pagrindų sprendime nustačius naują supaprastintą ir veiksmingą nuteistų ar įtariamų pažeidus baudžiamąjį įstatymą asmenų perdavimo sistemą, siekiama palengvinti ir paspartinti teismų bendradarbiavimą ir taip norima prisidėti prie Sąjungos siekio tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve remiantis tarp valstybių narių turinčiu egzistuoti dideliu tarpusavio pasitikėjimu (2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – „Ne bis in idem“)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 37 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 39 Iš tiesų Pagrindų sprendimu 2002/584, kaip matyti iš jo 1 straipsnio 1 ir 2 dalių, siejamų su šio pagrindų sprendimo 5 konstatuojamąja dalimi, siekiama remiantis 1957 m. gruodžio 13 d. Paryžiuje pasirašyta Europos konvencija dėl ekstradicijos sukurtą daugiašalę ekstradicijos sistemą pakeisti tarpusavio pripažinimo principu pagrįsta nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo tarp teisminių institucijų sistema, siekiant vykdyti nuosprendžius arba šių asmenų persekiojimą (žr., be kita ko, 2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *SF (Europos arešto orderis – Grąžinimo į vykdančiąją valstybę garantija)*, C-314/18, EU:C:2020:191, 37 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 40 Šis principas, kuris, kaip pirmiausia matyti iš Pagrindų sprendimo 2002/584 6 konstatuojamosios dalies, yra teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose „kertinis akmuo“, išreikštas šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje, kurioje įtvirtinta taisyklė, jog valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis (2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – „Ne bis in idem“)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 38 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 41 Taigi vykdančiosios teisminės institucijos iš esmės gali atsisakyti vykdyti tokį arešto orderį tik Pagrindų sprendime 2002/584 išsamiai išvardytais nevykdymo atvejais. Todėl Europos arešto orderio vykdymas yra principas, o atsisakymas jį vykdyti – jo išimtis, kurią reikia aiškinti siaurai (2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – „Ne bis in idem“)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 39 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 42 Dėl prašymuose priimti prejudicinius sprendimus nurodytų Pagrindų sprendimo 2002/584 27 ir 28 straipsnių Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad pagal šias nuostatas valstybėms narėms suteikiama tam tikra konkreti kompetencija vykdant Europos arešto orderį; vis dėlto šių nuostatų, atsižvelgiant į tai, kad jose nustatytos nuo šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje įtvirtinto tarpusavio pripažinimo principo leidžiančios nukrypti taisyklės, negalima aiškinti taip, kad būtų neutralizuotas minėtame pagrindų sprendime užsibrėžtas tikslas, kuriuo siekiama palengvinti ir pagreitinti perdavimą tarp valstybių narių teisminių institucijų, atsižvelgiant į tarp jų turintį egzistuoti tarpusavio pasitikėjimą (2020 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Specialioji taisyklė)*, C-195/20 PPU, EU:C:2020:749, 35 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 43 Galiausiai Teisingumo Teismas pabrėžė, kad Pagrindų sprendimas 2002/584, siejamas su Chartijos nuostatomis, negali būti aiškinamas taip, kad būtų paneigtas valstybių narių teismų bendradarbiavimo sistemos, kurios vienas iš pagrindinių elementų yra Europos arešto orderis, kaip antai numatytas Sąjungos teisės aktų leidėjo, veiksmingumas (šiuo klausimu žr. 2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – „Ne bis in idem“)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 58 punktas ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 44 Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad, siekiant, be kita ko, užtikrinti, kad Europos arešto orderio veikimas nebūtų paralyžiuotas, vykdant vykdančiųjų ir išduodančiųjų teisminių institucijų dialogą turi būti užtikrinta ESS 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtinta lojalus bendradarbiavimo pareiga. Todėl pagal lojalus bendradarbiavimo principą Sąjunga ir valstybės narės gerbia viena kitą ir viena kitai padeda vykdyti iš Sutarčių kylančias užduotis (šiuo klausimu žr. 2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Generalstaatsanwaltschaft (Kalinimo sąlygos Vengrijoje)*, C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 104 ir 109 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 45 Atsižvelgiant būtent į šiuos aspektus reikia nustatyti, ar vykdant Europos arešto orderį išduodančiajai teisminei institucijai perduotas asmuo turi teisę būti išklaustytas, kaip mano prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kai, remiantis atitinkamai Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 3 dalies g punktu ir 4 dalimi arba 28 straipsnio 3 dalimi, išduodančioji teisminė institucija prašo vykdančiosios teisminės institucijos duoti sutikimą vykdyti baudžiamąjį persekiojimą dėl kitų nusikalstamų veikų nei tų, kuriomis buvo pagrįstas jo perdavimas, arba kad šis asmuo vėliau būtų perduotas kitai valstybei narei.
- 46 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 14 straipsnyje numatyta, jog kiekvienas suimtas asmuo, kuris nesutinka būti perduotas, turi teisę būti išklaustytas, o šio pagrindų sprendimo 19 straipsnyje įtvirtintos taisyklės, susijusios konkrečiai su tokiu išklausymu. Tačiau šiame pagrindų sprendime nėra jokios konkrečios nuostatos dėl perduoto asmens teisės būti išklausytam, kiek tai susiję su vienu ar kitu pirmesniame punkte nurodytu prašymu duoti sutikimą.
- 47 Vis dėlto iš Pagrindų sprendimo 2002/584 1 straipsnio 3 dalies, siejamos su jo 12 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad jame gerbiama pagrindinė teisė ir laikomasi ES sutarties 6 straipsnyje pripažintų bei Chartijoje, pirmiausia jos VI skyriaus nuostatose, įtvirtintų principų. Į šį skyrių įtrauktame Chartijos 47 straipsnyje įtvirtinta teisė į veiksmingą teisminę gynybą.
- 48 Kadangi teisė būti išklausytam yra teisė į gynybą, susijusios su teise į veiksmingą teisminę gynybą, dalis (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjams taikoma drausminė tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 203 ir 205 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją), remiantis tuo, kad Pagrindų sprendime 2002/584 aiškiai nepripažįstama

atitinkamo asmens teisė būti išklaustyta prašymo duoti sutikimą pagal šio pagrindų sprendimo 27 straipsnio 3 dalies g punktą ir 4 dalį arba 28 straipsnio 3 dalį kontekste, negalima daryti išvados, kad tokiomis aplinkybėmis šiam asmeniui ši pagrindinė teisė nesuteikta.

- 49 Iš tiesų, kaip jau yra priminęs Teisingumo Teismas, sprendimas duoti sutikimą, numatytas Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 4 dalyje, skiriasi nuo sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo ir atitinkamam asmeniui sukelia kitokių pasekmių nei pastarasis sprendimas (2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)*, C-510/19, EU:C:2020:953, 60 punktas). Tas pats pasakytina apie šio pagrindų sprendimo 28 straipsnio 3 dalyje nurodyto sutikimo, susijusio su atitinkamo asmens vėlesniu perdavimu kitai valstybei narei, pasekmes.
- 50 Šiuo klausimu reikia pažymėti, pirma, kad pagal šias nuostatas vykdančiosios teisminės institucijos sutikimas duodamas, kai dėl nusikalstamos veikos, dėl kurios jo prašoma, pagal minėtą pagrindų sprendimą kyla perdavimo pareiga. Be to, sutikimą atsisakoma duoti remiantis tais pačiais privalomais ar neprivalomais Europos arešto orderio nevykdymo pagrindais, numatytais šio pagrindų sprendimo 3 ir 4 straipsniuose (šiuo klausimu žr. 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)*, C-510/19, EU:C:2020:953, 61 punktą).
- 51 Antra, nors kai vykdančiosios teisminės institucijos prašoma duoti sutikimą pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 4 dalį arba jo 28 straipsnio 3 dalį, atitinkamas asmuo vykdamas Europos arešto orderį jau buvo perduotas išduodančiajai teisminei institucijai, tačiau sprendimas duoti sutikimą, kaip ir sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo, yra ribojantis šio asmens laisvę (šiuo klausimu žr. 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)*, C-510/19, EU:C:2020:953, 62 punktą). Iš tiesų dėl sprendimo duoti sutikimą, be kita ko, galės būti vykdomas minėto asmens baudžiamasis persekiojimas, jis galės būti nuteistas arba iš jo galės būti atimta laisvė už kitą nusikalstamą veiką nei ta, dėl kurios buvo išduotas Europos arešto orderis, kurį vykdamas jis galėjo pasinaudoti pagrindinėmis teisėmis, įskaitant teisę būti išklaustyta.
- 52 Taigi, kadangi priemonė, kurią siekiama jam taikyti, būtų nepalanki, reikia konstatuoti, kad atitinkamas asmuo turi turėti teisę būti išklaustas, kai išduodančiosios valstybės narės teisminės institucijos pateikia prašymą duoti sutikimą pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 4 dalį arba pagal jo 28 straipsnio 3 dalį.
- 53 Vadinas, reikia nustatyti, kurioje institucijoje atitinkamas asmuo gali pasinaudoti teise būti išklaustyta, jeigu pateikiamas toks prašymas duoti sutikimą.
- 54 Nors pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 3 dalies f punktą ir 28 straipsnio 2 dalies b punktą išduodančioji teisminė institucija privalo išklausti atitinkamą asmenį, kad gautų galimą šio asmens atsisakymą dėl šio Pagrindų sprendimo 27 straipsnio 2 dalyje numatytos specialiosios taisyklės dėl baudžiamojo persekiojimo vykdymo įtraukiant kitas nusikalstamas veikas taikymo arba sutikimą dėl vėlesnio jo perdavimo kitai valstybei narei pagal šio pagrindų sprendimo 28 straipsnio 2 dalį, vykdančioji teisminė institucija turi duoti sutikimą dėl tokio baudžiamojo persekiojimo vykdymo įtraukiant kitas nusikalstamas veikas arba dėl tokio vėlesnio perdavimo pagal minėto pagrindų sprendimo 27 straipsnio 4 dalį ir 28 straipsnio 3 dalies d punktą.

- 55 Taigi ši institucija, atsižvelgdama, be kita ko, į Pagrindų sprendimo 2002/584 3 ir 4 straipsniuose numatytus privalomus ar neprivalomus nevykdymo pagrindus, turi įvertinti, ar gali būti leidžiamas toks galimas baudžiamojo persekiojimo vykdymas įtraukiant kitas nusikalstamas veikas arba vėlesnis perdavimas kitai valstybei narei.
- 56 Darytina išvada, kad būtent vykdančioji teisminė institucija turi išklausti perduotą asmenį, kai išduodančiosios valstybės narės teisminės institucijos pateikia prašymą duoti sutikimą pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 4 dalį arba 28 straipsnio 3 dalį.
- 57 Taigi galiausiai reikia nustatyti naudojimosi šia teise tvarką, kaip ji reglamentuojama Sąjungos teisėje.
- 58 Šiuo klausimu, kaip buvo pažymėta per Teisingumo Teismo posėdį, reikia įsitikinti, kad ši tvarka būtų tinkama užtikrinti tiek Pagrindų sprendimu 2002/584 siekiamą tikslą – palengvinti ir paspartinti perdavimą tarp valstybių narių teisminių institucijų, kaip matyti iš šio sprendimo 42 punkto, įgyvendinimą, tiek perduoto asmens pagrindinių teisių paisymą.
- 59 Vis dėlto Pagrindų sprendime 2002/584 nėra jokios nuostatos, konkrečiai susijusios su tokia tvarka.
- 60 Taigi įgyvendindamos Pagrindų sprendimą 2002/584 valstybės narės, vadovaudamosi savo procesine autonomija, išsaugo teisę šiuo klausimu priimti taisykles, kurios įvairiose valstybėse narėse gali skirtis. Vis dėlto jos turi užtikrinti, kad šios taisyklės nepažeistų iš šio pagrindų sprendimo kylančių reikalavimų, visų pirma kiek tai susiję su teismine gynyba, užtikrinama pagal Chartijos 47 straipsnį, kuriuo ji grindžiama (pagal analogiją žr. 2021 m. kovo 10 d. Sprendimo *PI*, C-648/20 PPU, EU:C:2021:187, 58 punktą).
- 61 Be kita ko, kaip savo išvados 53 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, nesant Sąjungos teisėje numatytų specialių taisyklių, atitinkamo asmens teisės būti išklaustyam, kai nagrinėjamas išduodančiosios valstybės narės teisminės institucijos pateiktas prašymas duoti sutikimą, įgyvendinimo tvarka gali būti nustatoma bendru išduodančiosios ir vykdančiosios teisminių institucijų sutarimu laikantis procesinės autonomijos principo.
- 62 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, teise būti išklaustyam, kuri yra neatsiejama teisės į veiksmingą teisminę gynybą dalis, kiekvienam asmeniui užtikrinama galimybė vykstant nagrinėjamam procesui tinkamai ir veiksmingai pareikšti savo nuomonę (žr. šiuo klausimu 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjams taikoma drausminė tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 205 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 63 Kai prašymą duoti sutikimą pateikia išduodančiosios valstybės narės teisminės institucijos pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 4 dalį arba jo 28 straipsnio 3 dalį dėl atitinkamo asmens teisės tinkamai ir veiksmingai pareikšti savo nuomonę, įtvirtintos Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje, nors ir neapimančios jo teisės asmeniškai atvykti į vykdančiąją teisminę instituciją, kai ši ketina duoti sutikimą išduodančiosios valstybės narės teisminei institucijai, reikia, kad šis asmuo turėtų materialinę galimybę pateikti vykdančiajai teisminei institucijai pastabas ir prieštaravimus dėl prašymo duoti sutikimą.

- 64 Iš tiesų, siekiant išaiškinti Chartijos 47 straipsnio antrą pastraipą, pagal jos 52 straipsnio 3 dalį reikia atsižvelgti į Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją, susijusią su 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsniu.
- 65 Iš šios jurisprudencijos matyti, kad minėtos konvencijos 6 straipsnio 1 dalis netaikoma ekstradicijos procedūroms, viena iš kurių yra Europos arešto orderio vykdymo procedūra, nes per šias procedūras neginčijamos civilinio pobūdžio ieškovo teisės ir pareigos ir jos nesusijusios su baudžiamojo kaltinimo pagrįstumu (šiuo klausimu žr. 2008 m. spalio 7 d. EŽTT sprendimo *Monedero Angora prieš Ispaniją*, CE:ECHR:2008:1007DEC004113805, 2 punktą ir 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Trabelsi prieš Belgiją*, CE:ECHR:2014:0904JUD000014010, 160 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 66 Šiomis aplinkybėmis taip pat svarbu priminti, kad vykdančiosios teisminės institucijos sprendimas duoti sutikimą dėl išduodančiosios teisminės institucijos prašymo, pateikto pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 4 dalį arba jo 28 straipsnio 3 dalį, turi būti priimtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tokio prašymo gavimo. Taigi reikia užtikrinti, kad suinteresuotasis asmuo būtų naudingai ir veiksmingai išklaustas, kaip matyti iš šio sprendimo 62 punkto, tačiau nepaneigti logikos, kuria grindžiamas Pagrindų sprendimas 2002/584, ir jo tikslų, t. y. paspartinti perdavimo procedūras (pagal analogiją žr. 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *F*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 73 punktą).
- 67 Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į šį skubos reikalavimą, kuriuo grindžiamas Pagrindų sprendimas 2002/584, teisė būti išklaustam vykdančiosios teisminės institucijos gali būti konkrečiai įgyvendinama išduodančiojoje valstybėje narėje, kurioje yra perduotas asmuo, vykdančiajai teisminei institucijai tiesiogiai nedalyvaujant.
- 68 Taigi niekas neprieštarauja prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo siūlomam sprendimui, pagal kurį atitinkamas asmuo išduodančiajai teisminei institucijai pateikia savo poziciją dėl galimo baudžiamojo persekiojimo vykdymo dėl kitų nusikalstamų veikų nei tos, dėl kurių jis buvo perduotas, arba dėl vėlesnio perdavimo kitai valstybei narei, pavyzdžiui, kai ši institucija jį apklausia dėl galimybės atsisakyti taikyti specialiąją taisyklę pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 3 dalies f punktą arba vykdydama Europos arešto orderį, vėliau išduotą kitos valstybės narės dėl veikų, padarytų iki jo perdavimo išduodančiajai teisminei institucijai. Jei ši pozicija užfiksuota protokole, kurį išduodančioji teisminė institucija vėliau perduoda vykdančiajai teisminei institucijai, vykdančioji teisminė institucija iš principo turi laikyti, kad išduodančiosios teisminės institucijos ją užfiksavo, laikydamosi Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje nustatytų reikalavimų. Iš tiesų, kaip matyti iš šio sprendimo 37 punkto, pagal tarpusavio pasitikėjimo principą valstybės narės turi laikyti, kad kitos valstybės narės paiso Sąjungos teisės, ypač šioje teisėje įtvirtintų pagrindinių teisių, išskyrus atvejus, kai yra išimtinių aplinkybių.
- 69 Be to, reikia priminti, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 27 ir 28 straipsnių nuostatos atitinka 1957 m. gruodžio 13 d. Paryžiuje pasirašytos Europos konvencijos dėl ekstradicijos 14 ir 15 straipsnių nuostatas (2018 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *RO*, C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, 57 punktas). Iš šios konvencijos 14 straipsnio, be kita ko, matyti, kad prie prašymo duoti sutikimą dėl baudžiamojo persekiojimo vykdymo už kitas nusikalstamas veikas turi būti pridėti „teismo posėdžių protokolai, kuriuose būtų užfiksuoti visi <...> susiję pranešimai“.

- 70 Kadangi vykdančioji teisminė institucija turi įsitikinti, kad buvo paisoma teisės į gynybą, prašymą duoti sutikimą pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 4 dalį arba 28 straipsnio 3 dalį ji turi išnagrinėti remdamasi minėtame prašyme pateikta informacija ir deramai atsižvelgusi į atitinkamo asmens poziciją.
- 71 Jeigu vykdančioji teisminė institucija konstatuotų, kad neturi pakankamai informacijos, visų pirma dėl atitinkamo asmens pozicijos, kad gerai žinodama visas aplinkybes ir visiškai paisydama jo teisės į gynybą galėtų priimti sprendimą dėl nagrinėjamo prašymo duoti sutikimą, ji turi pagal analogiją vadovautis šio pagrindų sprendimo 15 straipsnio 2 dalies nuostatomis ir kreiptis į išduodančiąją teisminę instituciją, prašydama skubiai suteikti jai papildomos informacijos dėl atitinkamo asmens pozicijos.
- 72 Vis dėlto vykdančioji teisminė institucija ir išduodančioji teisminė institucija turi užtikrinti, kad toks prašymas pateikti papildomos informacijos ir jo įvykdymas nepakenktų Pagrindų sprendimo 2002/584 tikslui palengvinti ir paspartinti perdavimo procedūras ir, konkrečiau kalbant, kad sprendimą dėl prašymo duoti sutikimą vykdančioji teisminė institucija galėtų priimti laikydamasi šio pagrindų sprendimo 27 straipsnio 4 dalyje ir 28 straipsnio 3 dalies c punkte numatyto trisdešimties dienų termino.
- 73 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 3 dalies g punktas ir 4 dalis, taip pat 28 straipsnio 3 dalis, siejami su Chartijos 47 straipsnyje užtikrinama teise į veiksmingą teisminę gynybą, turi būti aiškinami taip, kad asmuo, kuris vykdant Europos arešto orderį perduotas išduodančiajai teisminei institucijai, turi teisę būti išklašytas vykdančiosios teisminės institucijos, kai jai išduodančioji teisminė institucija pateikia prašymą duoti sutikimą pagal šias minėto pagrindų sprendimo nuostatas; asmuo gali būti išklašomas išduodančioje valstybėje narėje – tokiu atveju išduodančiosios valstybės narės teisminės institucijos užtikrina, kad atitinkamo asmens teisė būti išklašytam būtų įgyvendinama naudingai ir veiksmingai, vykdančiajai teisminei institucijai tiesiogiai nedalyvaujant. Vis dėlto vykdančioji teisminė institucija turi užtikrinti, kad ji turėtų pakankamai informacijos, visų pirma dėl atitinkamo asmens pozicijos, kad gerai žinodama visas aplinkybes ir visiškai paisydama jo teisės į gynybą galėtų priimti sprendimą dėl prašymo duoti sutikimą pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 4 dalį arba jo 28 straipsnio 3 dalį, o prireikus – paprašyti išduodančiosios teisminės institucijos skubiai suteikti jai papildomos informacijos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 74 Kadangi šis procesas pagrindinių bylų šalims yra vienas iš etapų prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamosiose bylose, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR, 27 straipsnio 3 dalies g punktas ir 4 dalis, taip pat 28 straipsnio 3 dalis, siejami su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje užtikrinama teise į veiksmingą teisminę gynybą, turi būti aiškinami taip, kad asmuo, kuris vykdant Europos arešto orderį perduotas išduodančiajai teisminei institucijai,

turi teisę būti išklašytas vykdančiosios teisminės institucijos, kai jai išduodančioji teisminė institucija pateikia prašymą duoti sutikimą pagal šias minėto pagrindų sprendimo nuostatas; asmuo gali būti išklašomas išduodančioje valstybėje narėje, – tokiu atveju išduodančiosios valstybės narės teisminės institucijos užtikrina, kad atitinkamo asmens teisė būti išklašytam būtų įgyvendinama naudingai ir veiksmingai, vykdančiajai teisminei institucijai tiesiogiai nedalyvaujant. Vis dėlto vykdančioji teisminė institucija turi užtikrinti, kad turėtų pakankamai informacijos, visų pirma dėl atitinkamo asmens pozicijos, kad gerai žinodama visas aplinkybes ir visiškai paisydama jo teisės į gynybą galėtų priimti sprendimą dėl prašymo duoti sutikimą pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 27 straipsnio 4 dalį arba jo 28 straipsnio 3 dalį, o prireikus – paprašyti išduodančiosios teisminės institucijos skubiai suteikti jai papildomos informacijos.

Parašai.